

En nu een tweede bezwaar: de gemeente wordt niet stelselmatig bearbeid en gebouwd. In verband daarmee betreurt u ook het gemis van vervolgstoffen.

Vanzelf kan niemand ontkennen, dat het wenschelijk is, dat er gang en orde is, niet alleen in elke preek afzonderlijk, maar ook in den geheelen kerkeraad van den dienaar des Woords. Bij de keuze der teksten van achterenvolgende Zondagen is de luk-raak-methode zeker de minst geschikte.

Toch waag ik het te betwijfelen, of de behandeling van vervolgstoffen eene bij uitstek stelselmatige moet hoeten. Het is mi best mogelijk, dat een predikant, zijnde de mogelijkheid, ja de onmogelijkheid om steeds stelselmatig te prediken, uit verlegenheid maar aan de vervolgstoffen begint en dan weldra gevoelt het stelselmatige, zooals dat van zijn arbeid geldt, te verliezen. Wat niet te verwonderen is. Hoe kan het plan des Heiligen Geestes voor een bepaald bijbelboek zoo maar over te nemen zijn door hem, die de gansche Heilige Schriftuur heeft te brengen? En dat wel voor een bepaalde gemeente, in een bepaalden tijd. Het stelselmatige, dat hier noodig is, moet in een groote-stadsgemeente vrucht zijn van onderlinge bespreking in de vergaderingen van het ministerie.

Er bestaat echter al lang een praktische oplossing van deze moeilijkheid, door dat in de avondgods-dienst oefeningen de catechismus wordt uitgelegd. Zou men nu uit het oogpunt van stelselmatigheid iets beters kunnen begeren? De morgendiensten zijn voor de vrije sloffen. Menig predikant echter heeft de gewoonte bij de keuze van een tekst voor den Zondag-morgen ernstig rekening te houden met het deel der waarheid, dat des avonds aan de orde is. U ziet dus, dat er in het naar voren brengen van uw tweede bezwaar, een tikje overdrijving niet te ontkennen valt. Of moet ik alle 52 Zondagsafdeelingen beslist door dezelfde leeraar hooren uitleggen?

Wat u zegt omtrent de Avondmaalsviering beaamt ik ten volste. Het is zeer noodig, dat de gemeenteleden altijd in het kerkgebouw van hun wijk aanzitten aan den diech des Verbonds, en dat steeds dezelfde predikant voor dezelfde menschen den dienst daarbij verricht. Het is echter alleen maar noodig, dat de predikanten dit den gemeenteleden op het hart binden. Als het der gemeente duidelijk wordt gemaakt dat zulks noodzakelijk is, duurt het niet lang of deze zaak komt in orde. Bezwaren daartegen bestaan er, naar mijn gedachte, bij de kerkgangers niet.

Hoogachtend,

Uw dn.

H. WARNINK. Amsterdam.

Br. Warnink is tegen kerkplitsing. Want dan gaan twee voordeelen te loor, welke de tegenwoordige eenheid medebrengt: de ééne, groote kerkeraad valt uiteen, en aan het rondpreken komt een einde.

Nu heb ik in mijn derde artikel, waarvan br. W. echter de verschijning niet heeft afgewacht, reeds uiteengezet, dat m.i. de ééne, groote kerkeraad, zij het ook zijns ondanks, belommerend werkt voor het leven en den groei van de stadskerk. Ik heb daaraan weinig toe te voegen. Alleen dit. Het is volkomen waar, dat het bijwonen der vergaderingen van den kerkeraad veel kan bijdragen, om nieuw-optredende onderlingen te bekennen voor de uitoefening van hun ambtelijk werk. Maar dit „voordeel“ gaat bij kerkplitsing niet te loor. Integendeel, omdat de belangen der gemeente in kleinere vergaderingen breeder en grondiger kunnen worden behandeld, zullen de onderlingen in zulk een kring ook eerder en beter kunnen worden toegerust voor de vervulling van hun dienst.

Indien br. W. gewacht had tot het laatste mijner artikelen verschenen was, zou hij gezien hebben, dat mijne bedoeling niet is, de groote stadskerk te splitsen in afzonderlijke gemeenten, elk met een predikant. Dit komt mij in de tegenwoordige omstandigheden niet mogelijk, en met het oog op het verleden, niet wenschelijk voor. Dit neemt echter niet weg, dat voor mij een gemeente met één predikant het ideaal blijft. Br. W. moge de leden van zoo'n gemeente „arm“ noemen, niet allen denken er zoo over, ook niet alle Amsterdammers, die zich genoodzaakt zagen zich bij zoo'n gemeente te voegen. Voor mij ligt een brief van een broeder, opgegroeid in de kerk van Amsterdam, die eenige jaren geleden naar „buiten“ vertrok „Eerlijk gezegd“, zoo schrijft hij mij, „zag ik er tegen op, iederen Zondag denzelfden dienaar des Woords te moeten hooren. Ik was dit in Amsterdam anders gewend. Voordat echter een jaar om was, moest ik erkennen, dat eerst nu de prediking tot haar recht kwam. Gestadig werd men onderwezen en opgebouwd. Men voelde: daar was systeem in de bearbeiding. Ook was daar een hand, die in Amsterdam niet gevoeld werd.... Door omstandigheden verhuisde ik eenige maanden geleden naar Amsterdam, en — ik voel mij hier, hoewel volbloed Amsterdammer, niet thuis....“ En dat, niettegenstaande deze broeder thans uit de „armoede“ weer gekomen is in den „overvloed“!

Dat inperkings van het rondpreken tengevolge van parochie-indeling of kerkplitsing de vrijheid der gemeenteleden zou aantasten, omdat de keuze, bij wien zij ter kerk willen gaan, bij hen zelf berust — br. W. zou dit waarschijnlijk niet hebben geschreven, indien hij tevoren Prof. Grosheide's verklaring van Hebr. 10:25, door mij in het vierde artikel medegedeeld, had overwogen. Ook zal hij 't zeker met mij eens zijn dat onze vrijheid allons

een christelijke moet wezen, d.i. zulk eene, die niet naar eigen inzicht en meening, maar naar Christus zich richt, en waarbij we ons laten leiden door wat strekken kan tot Zijne eere en het belang van Zijn kerk.

Br. W. deelt niet de bezwaren, tegen het rondpreken ingebracht, integendeel, hij ziet er zelfs een „gevaar“ in, dat de dienaar des Woords optreedt voor menschen, die hij kent. Nietwaar, de dominee kan dan zoo licht, naar de teekenachtige uitdrukking van wijlen Ds Gispén, van den preekstoel een steekstoel maken. De consequentie van br. W.'s redeneering is derhalve: hoe meer de menschen hem vreemd zijn, hoe beter! Dezen zijn immers met hun zonden, nooden, ervaringen, in alle wijken dezelfde? Wel zeker, niet alleen in alle wijken van Amsterdam, maar in alle Geref. Kerken van Nederland. Zoo wordt het dan voor elke gemeente het ideaal: een eigen dienaar — voor catechisatie en huisbezoek, maar niet voor de bediening des Woords. Daarin worde door reizende predikers voorzien. Waarom zou alleen Amsterdam, en niet heel ons vaderland van den zegen van het rondpreken mogen genieten?

Terecht wijst br. W. de „luk-raakmethode“ bij de keuze der teksten af. Maar voelt hij niet, dat, ook al streeft de dienaar er naar, systeem in zijn „kanselarheid“ te brengen, dit bij het rondpreken der gemeente toch niet ten goede komt? Zij krijgt den eenen Zondag een kijkje in het systeem van Ds A, moet zich echter den volgende voegen naar den gang, dien Ds B zich heeft voorgesteld, enz. enz. — Wat de behandeling van vervolgstoffen aangaat, meen ik te mogen volstaan met br. W. te verwijzen naar een artikel van Prof. Grosheide over dit onderwerp in Noord-Hollandsch Kerkblad van 18 Mei jl.

C. LINDEBOOM.

UIT DE SCHRIFT.

Onvruchtbare smart.

Daarom noemden zij den naam dier plaats Bochim. Richteren 2:5.

Bochim beteekent: plaats der weenenden. Geographisch weten we dit oord niet meer thuis te brengen.

Maar geestelijk wel. Want Bochim is overal te vinden waar, met schijnbaar herouw, onvruchtbare tranen worden geweend; waar smart is over de oordeelen Gods, maar zonder vernieuwing des harten, zonder het ernstig voornemen met de zonde te breken.

Israël was opgetrokken van Gilgal, de eerste legerplaats, nadat zij den Jordaan waren doorgestaan. Nu stonden hunne voeten in het land der belofte. De Heere had niettegenstaande al hun opstand, gemurmureer, geklag en zonde, Zijn vastgestaafd Verbond gedacht.

Hij had hen opgevoerd uit Egypte, en hen gebracht in het land, dat Hij hunnen vaders gezworen had, en gezegd: Ik zal Mijn Verbond met u allen niet verbreken in eeuwigheid. (R. 2:1).

Op die belofte had het volk dan ook staat gemaakt.

Maar één ding had het daarbij niet bedacht, dat n.l. in alle verbonden twee deelen begrepen zijn, en dat zij juist door die trouw van Jehovah hun God vermaand en verplicht werden tot een nieuwe gehoorzaamheid.

Want de Heere gaf hun wel dit land Kanaän, maar eischte nu ook gehoorzaamheid aan Zijne bevelen. Zij moesten dat gegeven land gaan veroveren, en de oorlogen des Heeren strijden. Zij mochten de zondige, van God verworpen volken der Kanaänieten in hun midden niet dulden, met hen geen verbond maken; hunne altaren moesten zij afbreken en het land maken tot een heilig land.

En dat juist heeft Israël niet gedaan. Die finale breuk met de „wereld“ heeft het verkoren volk niet aangedurfd.

Het heeft Gods bevel niet ernstig opgenomen. Het meende in eigen kracht wel sterk te staan, om zich met de onreinheden der heidenen niet te vermengen.

Zoo hebben de kinderen Israëls het Verbond geschonden, en zich aan de verplichtingen van dit Verbond onttrokken.

En nu zendt de Heere den Engel des Verbonds tot hen, hun sterken Aanvoerder tot dusver. Nog eenmaal herinnert deze het volk aan de trouw van hun God, die ze uit Egypte bevrijd, door de woestijn gevoerd en nu ingebracht heeft in de beloofde erve.

Nog eenmaal herinnert die Held Gods aan de verplichtingen, die zij als bondelingen op zich genomen hadden.

Maar, zegt hij dan — en dit woord wordt zijn afscheid: maar gij zijt mijner stemme niet gehoorzaam geweest.

En met grooten nadruk vraagt hij: Waarom hebt gij dit gedaan?

Doch niemand antwoordt. Al klopt bij velen het geweten onrustig, niet

één, die het uitspreekt: wij hebben gezondigd. Niet één die weent.

Dus komt nu het vonnis: Daarom heb ik ook gezegd: Ik zal ze voor uw aangezicht niet uddrijven (de Kanaänieten n.l.), maar zij zullen u aan de zijden zijn, en hunne goden zullen u tot een strik zijn.

Rechtvaardig was die straf. Zij bracht voor Israël een eten van wat zij zelf gezaaid hadden. Doch die straf zou toch niet als een ijeren moodlet over Israël gekomen zijn. Indien er berouw geboren ware, zoo zou de Heere genadig geweest zijn. Hij spaarde die heidenvolken om Israël te beproeven „of zij den weg des Heeren zouden houden om daarin te wandelen, of niet“ (Richteren 2:22).

Maar wat doet nu het volk, als het er van Gods wege op gewezen wordt, dat zij het Verbond Gods overtreden hebben en welke straf over hen komen zal?

Het lief zijn stem op en weende.

Luid misbaar.

Heilige jammerklachten.

Lang aangehouden geschreeuw.

Armen, die wanhopig in de lucht slaan.

Kleederen, die worden gescheurd.

Asch op de hoofden.

Doch dit alles blijkbaar over de gevolgen der zonde, niet over de zonde zelf, noch over haar schuld.

Onvruchtbare smart dus.

Tranen uit de oogen geperst, maar niet opwelkend uit het hart.

Wel offeren zij aldaar den Heere, maar dan is 't ook uit. Het geweene houdt op. De tranen worden gedroogd. Ze praten weer over gewone dingen. Ze eten en drinken. Ze lachen. Ze keeren weer tot hun erfdiel. Ze gaan over tot de orde van den dag.

Alleen een naam blijft: Bochim, oord der weenenden.

Onvruchtbare was die smart.

Uit dit tranenzaad rijpte geen oogst voor de eeuwigheid.

Daarom rustte er op dat Bochim een vloek.

Want de Heere heeft een gruwel van schijnberouw en van droefheid, die alleen voortkomt uit vrees voor straf, uit zelfbeklag over de droevige gevolgen der zonde.

Ook in het leven dergenen, die zich christenen noemen, komen zulke Bochims voor.

Men kan ze allereerst vinden bij den schijn-geloovige, die zich als Israël weleer, troost met het Verbond der genade, waarin het alles vastligt, zonder te bedenken, dat de zegen van dat verbond in de beoefening van het geloof genoten wordt. En als Gods eisch dan komt, en de Heere spreekt: gij zijt Mijner stemme niet gehoorzaam geweest, en vraagt: waarom hebt gij dit gedaan? en dreigt met Zijn oordeelen, dan is er even 'n krimpen van het hart in angst voor de komende dingen. Even geklag als de vloek komt en de bedreiging werkelijkheid schijnt te worden.

Maar die klacht is geen zelfaanklacht, maar zelfbeklag.

Bochim! De weenenden! De tranen! En het haastige offer! Daarna worden de tranen gedroogd. En er is terugkeer naar het gewone leven, alsof de vloek nu was afgewend.

Helaas, de oprechten van hart tellen onder hunne legerplaatsen ook Bochim mee.

En zij herinneren zich heel goed hoe het er toen uitzag in hun ziel.

Daar was ongehoorzaamheid jegens den Heere. Een niet willen doen van Zijne bevelen, omdat het gemakkelijker, profijtelijker leek die te laten dan ze te doen, omdat een voorzichtig verbond met de wereld verstandiger scheen dan een finale breuk. Omdat men de altaren voor de vreemde goden liet staan, niet om zelf voor hen te offeren, maar om de afgodendienaars niet te ergeren. En dan liet de Heere het hun merken: Ik laat u nu alleen met uw vijanden. Ik drijf ze niet uit voor uw aangezicht. Zij zullen aan uw zijde zijn en hunne goden zullen u tot een strik zijn.

Als dat gehoord en aanvankelijk gezien werd, dan was er ook wel oppervlakkige gevoelsringspel. Klagen zonder bidden. Tranen zonder belijden. Weenen zonder berouw. In den grond der zaak een zich wreveling inzetten tegen den Heere.

Maar die onvruchtbare smart werd toch later weer een oorzaak van verootmoediging.

Bij een terugblik op hun leven, werd dat Bochim hun tot schuld.

En nu leerden ze weenen over Bochim.

Maar nu waren het echte tranen, geschied door het verbroken hart.

Nu een droefheid naar God, die een onberouwelijke bekeering tot zaligheid werkt. Nu gepaard met oprechte gewilligheid om het Verbond te belevén, om den wil des Heeren te doen, om zijn strijd te strijden, om krijgsknechten te wezen in Zijn heiligen oorlog, en meer dan overwinnaar te worden door Jezus Christus.

Hoed u dan voor Bochim's zelfbedrog.

Voor zijn
Voor zijn
Voor zijn
Van zijn e
Beproof of
reactie van i
erkenntenis, d
gekomen zijt
Een tranen
hem immers
geween van e
en zijn God
dienen.
Bidd dat de
smart.

Het deel v
tot opschrift e
kerken in Ne
lijke Gebede
Deze gebed
Christelijke
die in de v
in de huizen
bruikt worde
Tot de e e
a. Een alg
bed des Zond
biddagen.

b. Een ge
am gebruikt t
predikatie.

c. Een ops
formulier des

d. Een ko
dikatie.

e. Een ge

f. Een ge

Tot de tw

a. Gebed

b. Gebed

c. Gebed

d. Het me

e. Het ave

Tot de d e

a. Gebod

b. Gebod

c. Gebod

d. Het me

e. Het ave

Tot de d e

a. Gebod

b. Gebod

c. Gebod

d. Het me

e. Het ave

Tot de d e

a. Gebod

b. Gebod

c. Gebod

d. Het me

e. Het ave

Tot de d e

a. Gebod

b. Gebod

c. Gebod

d. Het me

e. Het ave

Tot de d e

a. Gebod

b. Gebod

c. Gebod